

بررسی رابطه ی نوسانهای سود جامع با ریسک سیستماتیک در شرکتهای پذیرفته شده بورس اوراق بهادار تهران

دکتر سید راشد صفوی^۱، حمید مرادی لنبر^۲

^۱استادیار دانشکده اقتصاد ، دانشگاه پیام نور تهران r.safavi@yahoo.com

^۲کارشناسی ارشد حسابداری ، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت hamid_moradi777777@yahoo.com

چکیده

در این پژوهش رابطه ی نوسانهای سود جامع با ریسک سیستماتیک شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران مورد بررسی قرار گرفت. جهت انجام پژوهش حاضر سه فرضیه به شرح ذیل مطرح شده است: ۱- نوسان سود جامع از نوسان سود خالص بیشتر می باشد. ۲- بین نوسان تفاضل سود جامع از سود خالص با ریسک سیستماتیک رابطه معنی دار وجود دارد. ۳- بین نوسان تفاضل سود جامع از سود خالص با قیمت سهام رابطه معنی دار وجود دارد. نمونه آماری این پژوهش ۹۹ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران هستند که داده های آنها برای چهار سال مالی (۱۳۸۹ لغایت ۱۳۹۲) جمع آوری گردیده است. روش تحقیق این مقاله به لحاظ ماهیت ، از نوع توصیفی بوده و چون در پی یافتن رابطه معناداری بین متغیرهای تحقیق است ، در زمره پژوهشهای همبستگی قرار دارد و نوع تحقیق کاربردی می باشد.

در فرض اول تفاوت نوسان سود خالص با نوسان سود جامع مورد بررسی قرار گرفته است که داده های آماری حاکی از معنی دار نبودن پرنوسانی سود جامع نسبت به سود خالص است. همچنین در فرض دوم رابطه بین تفاضل نوسان سود جامع از سود خالص و ریسک سیستماتیک مورد بررسی قرار گرفت که نتایج نشان دهنده ی وجود رابطه ی معنی دار بین دو مولفه فوق نمی باشد اما بین نوسان سود خالص با ریسک سیستماتیک رابطه معنی دار وجود دارد . و سپس در فرض سوم رابطه بین تفاضل نوسان سود جامع از سود خالص با قیمت سهام مورد بررسی قرار گرفت که منتج به وجود رابطه معنی - دار بین آنها نشده است.

واژه های کلیدی

ریسک سیستماتیک ، نوسان تفاضل سود جامع از سود خالص ، قیمت سهام ، نوسان سود خالص

مقدمه

سرمایه های کلان اقتصادی یکی از مهمترین منابع رشد اقتصاد کشور به شمار می رود . تاثیر بازار اوراق بهادار بر توسعه اقتصادی جامعه آن چنان زیاد و حساس است که برخی از اقتصاددانان بر این عقیده اند که تفاوت اقتصادهای توسعه یافته و توسعه نیافته ، در تکنولوژی پیشرفته نیست ، بلکه به واسطه ی وجود بازارهای مالی و

پولی گسترده و فعال می باشد. بازارهایی که کشورهای توسعه نیافته به آن اهمیت نمی دهند. بازار اوراق بهادار به واسطه ی افزایش انگیزه های سرمایه گذاری از طریق کاهش ریسک ، قیمت گذاری ریسک ، کاهش ریسک نقدینگی و جمع آوری سپرده های کوچک از اهمیت زیادی برخوردار است، در تصمیم گیریهای مالی ریسک و سود از اهمیت فوق العاده ای برخوردار است و همواره سرمایه گذاران خواهان سرمایه گذاری در مراکز هستند که بیشترین سود و کمترین ریسک را داشته باشند . لذا بررسی آیتهمای فوق از درجه اهمیت بالایی برخوردار است یکی از ویژگیهای مهم کشورهای صنعتی وجود بازار فعال پول و سرمایه است . از سوی دیگر در هر سیستم اقتصادی ، گروهی با فعالیت بیشتر و صرفه جویی مناسب ، پس اندازی برای آینده ایجاد می کنند . چگونگی استفاده از این پس اندازها می تواند برای جامعه آثار مثبت یا منفی را به همراه داشته باشد . یکی از مهمترین مراکز که توانایی جذب این نقدینگی را دارد ، بازار بورس اوراق بهادار است که در آن عرضه کنندگان و متقاضیان سرمایه با هم روبرو شده و امکان سرمایه گذاری برای افراد مختلف فراهم می شود . [6]

بررسی عواملی که موجب سرازیر شدن سرمایه به بازار بورس می شود از اهمیت خاصی برخوردار است و تحقیق در مورد متغیرهای موثر در سرمایه گذاری و شناخت همه جانبه آنها ، کمک شایانی در برنامه ریزی برای سرمایه گذاری سهامداران دارد.

از آنجا که جهت تصمیم گیریهای اقتصادی ، استفاده کنندگان از صورتهای مالی بایستی از جنبه های عملکرد مالی واحد تجاری آگاهی داشته باشند ، لذا کلیه درآمدها و هزینه های شناسایی شده ، بایستی در نظر گرفته شود . بدین لحاظ همان گونه که در مفاهیم نظری گزارشگری مالی مقرر شده ، تهیه و ارایه یک صورت مالی اساسی با عنوان صورت سود و زیان جامع ضروری به نظر می رسد [7].

ریسک یک دارایی عبارت است از تغییر احتمالی بازده آتی دارایی ، هر چه بازده مورد انتظار آتی پرنوسانتر باشد ، سرمایه گذاری خطرناکتر است. [12]

ریسک گریزی سرمایه گذاران از جمله عواملی است که تاکنون مورد توجه بسیاری از محققان مسایل مالی قرار گرفته است ، افراد دارای درجه های مختلفی از ریسک گریزی در شرایط مختلف می-